

govarjavo, izbero iger, intendance, sloge itd. Obširno in jako zanimivo popisuje gostovanje češke opere na Dunaju l. 1892., ko je češka glasba prišla do svetovne veljave. Naslikani so v tem zvezku: A. Dumas sin, Delibes, Massenet, Jauner, Vil. Jahn, Teuber, Smětana. Pridruženi so tudi similigrafirani listi Teuberjevi, Jaunerjevi in posebno zanimivi Smětanovi. Za Čehe je ta knjiga jako znamenita, ker obsega najsijajnejšo dōbo v razvoju njihovega gledišča.

Poljska književnost.

Z krajiny stu wysp. Dr. Ostaszewski-Barański. Lwów. 1902. Nakładem drukarni M. Schmitta i S-ki. Str. 147. — To lično knjižico je napisal znan poljski pisatelj, sotrudnik „Dziennika Polskega“, kot spomin na svoje lansko potovanje k 3. shodu slovanskih časnikarjev v Dubrovnik. „V pokrajini stoterih otokov“ je nazval knjigo, ker popisuje v nji dalmatinsko obrežje z mnogoštevilnimi otoki, ki se dvigujejo pred njim iz valovite Adrije. Od Reke potuje doli proti jugu. Opatijo, Vis, Hvar, Velebit, Rab, Pag, Zader, Šibenik, Zlarin, Krapanj, Krko, samostan Visovac, Knin, Morlake, Trogir, gradiče ob morju, Splet, Solun, Brač, Korčul, Lastovo, Neretvo, Pelješac, Gruž, Dubrovnik, Lokrum, Kotor, Črnogoro, — vse to si ogle damo s krova parnika „Villama“. Knjiga je zlasti zato vredna vsega priporočila, ker se ozira na vse najrazličnejše zgodovinske in kulturne razmere onih krajev, katere opisuje. Zlasti mesta so popisana kratko, a jako dobro. Pisatelj ne našteva posameznosti, ampak v kratkih potezah nam podaja jasen pogled na prošlost in sedanost dalmatinskih pristanišč. Posebno rad se ozira na ljudstvo in njegove navade, citira njegove pregovore, daje zglede njegovega jezika in pesništva, zamišlja se v častitljive zgradbe, v arhitektonično ostalino stare slave, ozira se na promet, trgovino, obrt dežele in semtertje, zdaj resno, zdaj šaljivo, pové kak dogodek s potovanja. Razloček med staro pogansko in novo krščansko omiko poudarja večkrat z jasno spoznanja in gorkoto čuvstva, ki nam kaže njegovo krščansko mišljenje. Slog je zabaven in lahek, zunnanost jako prijetna.

L.

Ruska književnost.

A l. Haruzin: **Krestjanin Avstrijskoj Krajni i jego postrojki.** Otd. ottiski iz žurnala „Živaja Starina“. Vyp. I. 1902. g. S. Peterburg. Tipografija kn. V. P. Meščerskago. Spasskaja 27.

1902. Vel. 8°. Str. 32. — To je gotovo najzanimivejša knjiga, kar so jih doslej napisali Neslovenci o naši domovini. G. Haruzin je že z obširnim delom o Bosni in Hercegovini pokazal, da se umeva kot malokateri seznaniti z onimi podrobnostmi ljudskega življenja, katerih površni opazovatelj niti ne vidi, v katerih se pa kaže v resnici prava ljudska duša. V tej knjigi je proučil posebno stavbe kranjskega kmeta. Lanske počitnice je preživel na Kranjskem in porabil ta čas v to, da je študiral domače gospodarstvo našega ljudstva. Najprej podaje pregled naše zgodovine in splošen geografičen opis. Potem popisuje vse stroke, s katerimi si naš kmet služi kruh, in gospodarsko krizo v naši deželi. Popis hiš in gospodarskih poslopij je jako natančen. Poživljajo ga mnogoštevilne po fotografijah posnete slike. Posebno so pisatelja zanimale razne oblike kozolcev in stogov po Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem. Odkril je tu marsikako zanimivost, ki se dobi le pri kranjskem kmetu. Oblike hiš je pa proučeval najbolj v blejski okolici, kjer se je mudil najdalje časa. Načrti zidovja in hišne oprave so posneti po kmečkih hišah na Bohinjski Beli, na Bledu in v Zaspem. — Želimo, da bi lepa knjižica našla obilo čitateljev ne le med Rusi, ampak tudi med — Slovenci!

L.

Iz drugih književnosti.

Die Ortsnamen des oberen Pettauer Feldes. Ethymologisch-culturhistorische Studie von M. Žunkovič, k. u. k. Hauptmann und Lehrer an der Infanterie-Cadettenschule in Marburg a. D. Commisionsverlag von Wilhelm Blanke, Marburg. Strani 102. — Takoj v začetku knjige nam g. pisatelj odkrito naznanja, zakaj in čemu je spisal to razpravo. Muchar, pisatelj obširne zgodovine štajerske, je zapisal o prvotnih prebivavcih zelene Štajerske sledeče besede: „Die undankbaren, die wahre Geschichte nur verwirrenden Zurück- und Ableitungen von Eigennamen und topographischen Benennungen in der Steiermark auf das Slovenische, oder von dieser Sprache, muss man als grundlose ethymologische Spielereien be-dauern“. ¹⁾ Te besede nemškega zgodovinpisca so dale g. Žunkoviču povod, da je začel temeljito preiskovati krajevna imena zgornjega Ptuj-skega polja. Uspeh tega proučavanja je ta, da je dokazal ravno nasprotno od tega, kar je trdil Muchar. G. pisatelj pravi, da ni našel niti enega imena, katero bi mogel nazvati keltsko,

¹⁾ Muchar, „Geschichte des H. Steiermark“. I. 21.